

Przeanalizowaliśmy ryzyka związane z inwestowaniem w gaz kopalny

Polskim instytucjom finansowym wciąż brakuje ambitnych zapisów w politykach dotyczących gazu i ropy. Tymczasem światowe banki oraz ubezpieczyciele stopniowo wprowadzają polityki klimatyczne ograniczające świadczenie usług dla wydobycia zarówno gazu, jak i ropy - wynika z raportu „Gaz - zły biznes dla banków i dla środowiska”, pierwszej w Polsce tak obszernej analizy ryzyk związanych z inwestowaniem w gaz.

Polskim instytucjom finansowym wciąż brakuje ambitnych zapisów w politykach dotyczących gazu i ropy. Tymczasem światowe banki oraz ubezpieczyciele stopniowo wprowadzają polityki klimatyczne ograniczające świadczenie usług dla wydobycia zarówno gazu, jak i ropy - wynika z raportu „Gaz - zły biznes dla banków i dla środowiska”, pierwszej w Polsce tak obszernej analizy ryzyk związanych z inwestowaniem w gaz.

[ANALIZA: Gaz - zły biznes dla banków i dla środowiska \[PDF\]](#)

[Zdjęcia z Konferencji \(Fot. C. Kowalski\) \[ZIP\]](#)

Eksperti przeanalizowali ryzyka związane z inwestycjami w gaz kopalny oraz rolę, jaką sektor finansowy odgrywa w działaniach służących ochronie klimatu - w tym w kontekście transformacji energetycznej Polski. Analiza „Gaz - zły biznes dla banków i dla środowiska” pokazuje, że finansowanie inwestycji gazowych to ryzykowna, ślepa uliczka.

Naszą analizą chcemy zwrócić uwagę instytucji finansowych w Polsce, że pierwsze banki już ograniczają zaangażowanie w sektor naftowo-gazowy a wraz ze zmianami otoczenia regulacyjnego służącymi między innymi redukcjom metanu trend ten będzie przyspieszał. Wspieranie gazu po prostu przestaje się opłacać - tak pod względem finansowym jak i reputacyjnym - mówi Diana Maciąga ze Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, ekspertka Koalicji Klimatycznej i współautorka analizy.

Bez zaangażowania banków, inwestorów i ubezpieczycieli rozwój sektora wydobywczego i infrastruktury paliw kopalnych nie jest możliwy. Kampanie związane z zaangażowaniem instytucji finansowych w sektor węglowy pokazały już, że społeczeństwo obywatelskie jest coraz bardziej świadome tej roli. Dziś uwagę opinii publicznej przykuwa gaz kopalny i coraz więcej podmiotów zdaje sobie sprawę, że transformacja energetyczna z gazem zaostrzy problemy takie jak ubóstwo energetyczne, zależność od niestabilnego rynku czy zniszczenie środowiska - komentuje Piotr Chmielewski z Fundacji RT-ON, wydawcy analizy.

Kluczowe wnioski z analizy:

Transformacja (z gazem lub bez gazu) w rękach branży finansowej. Sektor finansowy odgrywa kluczową rolę zarówno w działaniach służących ochronie klimatu jak i realizowaniu inwestycji sprzecznych z tym celem. Rozbudowa infrastruktury gazowej stoi w sprzeczności z nauką o klimacie i podważa wysiłki zmierzające do osiągnięcia celu 1,5°C. Zgodnie z nim kraje OECD powinny zakończyć wykorzystanie gazu w elektroenergetyce najpóźniej w roku 2035, a w pozostałych gałęziach gospodarki do roku 2040.

Rozkwit gazu w Polsce. Niestety w Polsce wciąż kładzie się duży nacisk na rozwój energetyki gazowej. Polska planuje 50% wzrost zużycia gazu kopalnego do 2030 roku oraz największy wzrost zużycia tego paliwa w produkcji energii elektrycznej w całej UE. Tylko do 2027 r. w Polsce ma powstać 5 nowych dużych elektrowni gazowych o łącznej mocy 3,5 GW: Grudziądz, Ostrołęka C, Rybnik i dwa bloki gazowe w elektrowni Dolna Odra. Kolejne 2 GW gazowych mają stanąć w elektrowni Kozienice. Ekspert ostrzegają, że realizacja tych inwestycji oznacza dla Polski gazowy „lock-in” i przekreśla szanse naszego kraju na osiągnięcie neutralności klimatycznej.

Projekty eksploatacji złóż i rozbudowy infrastruktury gazowej są obarczone rosnącym ryzykiem reputacyjnym, związanym m.in. z ich negatywnym wpływem na klimat i środowisko oraz przypadki łamania praw człowieka. Dostępny jest szereg narzędzi umożliwiających śledzenie zaangażowania instytucji finansowych w rozwój sektora naftowo-gazowego oraz powiązanie ich z najbardziej kontrowersyjnymi projektami i firmami.

Taksonomia UE wykluczą większość planowanych w Polsce inwestycji gazowych, ponieważ nie wnoszą one znaczącego wkładu w realizację celów środowiskowych. Taksonomia zobowiązuje przedsiębiorstwa do ujawnienia, jaka część działalności jest z nią zgodna, a w przypadku banków - jaki to odsetek ich portfela kredytowego lub inwestycyjnego.

Widoczność związku banków z finansowaniem paliw kopalnych będzie zagwarantowana przez Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD - obecnie jeszcze tylko propozycja), nowelizującej przepisy o raportowaniu niefinansowym, a także obowiązek ujawnień dokonywanych w ramach tzw. III filara regulacji ostrożnościowych.

Kolejne problemy dla inwestycji gazowych wynikać mogą z dedykowanych dla gazu progów emisji. Progi te sprawiają, że działalność elektrowni gazowych będzie obciążona dodatkowymi kosztami w celu sekwestracji CO₂ albo podtrzymywania funkcjonalności obiektu, który przez zdecydowaną większość roku nie generuje prądu, czyli innymi słowy - nie produkuje sprzedawanego produktu.

Trwają prace nad zmianami w pakiecie regulacji ostrożnościowych CRR/CRD, które mają doprowadzić do uwzględnienia w nich kwestii klimatycznych w szerszym zakresie. Dotyczyć będą one samych banków jak i organów nadzoru, i powinny znacząco zwiększyć znaczenie ryzyk ESG w politykach i strategiach instytucji finansowych, również poprzez wymóg prowadzenia przez banki testów warunków skrajnych. Można się spodziewać, że całokształt tych zmian doprowadzi do zwiększenia zakresu, w jakim europejskie instytucje finansowe działają na rzecz klimatu oraz sprawiedliwej transformacji.

Aby dotrzeć z przekazem o ryzykach związanych z gazem do szerszej grupy odbiorców, publikacji towarzyszyła ruchoma reklama. Po Warszawie jeździło auto z banerami zawierającymi hasła dotyczące gazu: „Energia z węgla i gazu zawsze będzie droga”; „Słońce, wiatr i ocieplony dom to niższe rachunki za prąd”. Nasze banery będą również obecne na jutrzejszym [Strajku Kryzysowym w Warszawie organizowanym przez inicjatywę Wschód](#).

Publikacji analizy towarzyszył wywiad w Rzeczpospolitej, w trakcie którego autorzy publikacji omawiali najważniejsze zawarte w niej zagadnienia. [Obejrzyć go można na stronie gazety](#).

Analiza została przygotowana przez Fundację „Rozwój Tak - Odkrywki Nie”, Pracownię na Rzecz Wszystkich Istot, wydawnictwo Odpowiedzialny Inwestor oraz Polską Zieloną Sieć.

[ANALIZA: „Gaz - zły biznes dla banków i dla środowiska \[PDF\]](#)

Zdjęcia z Konferencji (Fot. C. Kowalski) [ZIP]

Kontakt dla mediów:

Piotr Chmielewski, Fundacja RT-ON - wydawca raportu, p.chmielewski@rt-on.pl, tel. 662 637 515

Diana Maciąga, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, diana@pracownia.org.pl, tel. 502 646 890